

Vergaderjaar 2014–2015

34 041

Wijziging van de Mijnbouwwet, de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten in verband met implementatie van richtlijn nr. 2013/30/EU van het Europees parlement en de Raad van 12 juni 2013 betreffende de veiligheid van offshore olie- en gasactiviteiten en tot wijziging van richtlijn 2004/35/EG (PbEU 2013, L 178)

Nr. 5**VERSLAG**

Vastgesteld 3 november 2014

De vaste commissie voor Economische Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van bovengenoemd wetsvoorstel, heeft de eer als volgt een verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering de vragen en opmerkingen in dit verslag afdoende zal beantwoorden, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van het voorstel van wet voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave	blz.
I ALGEMEEN	2
1. Algemeen	2
1.1 Inleiding	2
1.2 Aanleiding	3
1.3 Doelstellingen	4
1.4 Implementatie en uitvoering	5
2. Inhoud	6
2.1. Documenten	6
2.1.1. Rapport inzake grote gevaren	6
2.1.2. Intern rampenplan	6
2.1.3. Het bedrijfsbeleid inzake het voorkomen van zware ongevallen	6
2.1.4. Het veiligheids- en milieubeheerssysteem	6
2.1.5. Regeling voor onafhankelijke verificatie	6
2.1.6. Extern rampenplan	7
2.2. Kennisgevingen	7
2.3. Vergunningverlening	7
2.3.1. Taken en verantwoordelijkheden van de toezichthouder	7
2.4. Retributie	7
3. Regeldruk	8
3.1. Het opstellen van rapporten inzake grote gevaren	9
3.2. Onafhankelijke verificatie voor productie-installaties	9

3.3.	<i>Onafhankelijke verificatie voor werkzaamheden in boorgaten («well examination»)</i>	9
4.	Overig	9
	II ARTIKELSGEWIJS	11
	Artikel I	11
	<i>Onderdeel B</i>	11
	<i>Onderdeel F</i>	11
	<i>Onderdeel H</i>	11
	<i>Onderdeel K</i>	12

I ALGEMEEN

1. Algemeen

1.1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met aandacht de wijziging van de Mijnbouwwet, Wet Milieubeheer en Wet op de economische delicten gelezen. Deze leden onderschrijven het doel van de richtlijn, om de kans op zware ongevallen met betrekking tot olie- en gasactiviteiten op zee verder te verkleinen en de gevolgen van eventuele ongevallen te beperken. Zij hebben nog enkele vragen (TK 34 041).

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel. Deze leden hebben nog enkele nadere vragen en opmerkingen.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel en zij zijn verheugd om de inzet om de kans op zware ongevallen met betrekking tot olie- en gaswinning te verkleinen en de gevolgen te beperken. Ook zijn deze leden blij dat er duidelijkheid komt over de verantwoordelijkheid in geval van ongevallen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de wijziging van de Mijnbouwwet, de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten in verband met implementatie van richtlijn nr. 2013/30/EU. Ten aanzien van deze wijzigingen hebben deze leden enkele vragen.

De leden van de PVV-fractie hebben met gemengde gevoelens kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel en willen de regering nog enkele vragen voorleggen.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel, hebben zij nog enkele vragen.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Wijziging van de Mijnbouwwet, de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten in verband met implementatie van richtlijn nr. 2013/30/EU van het Europees parlement en de Raad van 12 juni 2013 betreffende de veiligheid van offshore olie- en gasactiviteiten en tot wijziging van richtlijn 2004/35/EG (PbEU 2013, L 178). Zij hebben geen behoefte om aanvullende vragen te stellen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Deze leden juichen toe dat er aanvullende Europese regels worden gesteld naar aanleiding van de ramp met de Deepwater Horizon in de Golf van Mexico in de EU en dat die regels tijdig worden geïmplementeerd in Nederland. Wel hebben zij een aantal

kritische vragen en opmerkingen over de wijze waarop de regering de implementatie voorstelt.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben kennisgenomen van de Wijziging van de Mijnbouwwet, de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten in verband met implementatie van richtlijn nr. 2013/30/EU van het Europees parlement en de Raad van 12 juni 2013 betreffende de veiligheid van offshore olie- en gasactiviteiten en tot wijziging van richtlijn 2004/35/EG (PbEU 2013, L 178). Zij kunnen zich nog goed herinneren hoe geschokt zij waren door de tragische ramp in de golf van Mexico, die voor onnoemelijk veel milieuschade heeft gezorgd. Zij hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel dat ziet op implementatie van de Richtlijn die in de Europese Unie is aangenomen om de risico's van gas- en oliewinning op zee te verkleinen. Zij willen graag nog enkele vragen stellen aan de regering over dit wetsvoorstel.

1.2. Aanleiding

De leden van de VVD-fractie constateren dat Nederland wat betreft het toezicht op mijnbouwactiviteiten al voorop loopt in Europa. Worden de verschillen tussen Nederland en andere lidstaten met de implementatie van deze gewijzigde richtlijn groter of kleiner? En betekent dat volgens de regering dat we er feitelijk op vooruit of achteruit gaan?

De leden van de PvdA-fractie hebben altijd de indruk gehad dat rampenpreventie bij gaswinning in Nederland al goed geregeld was. Nu wenst de Europese Commissie naar aanleiding van de ramp in de Golf van Mexico in 2010 deze rampenpreventie vanuit Europa nog een keer te regelen. Zij hechten er daarom belang aan om inzicht te krijgen in de toegevoegde waarde van de nieuwe regelgeving. Wat voegt dit toe aan de bestaande regelingen op het gebied van mijnbouwveiligheid? Welke aanvullende documenten moeten er komen? Welk effect heeft dit op de regeldruk en de administratieve lasten? Welke beleidsruimte is er nog voor Nederland? Deze leden vragen in hoeverre de regelgeving in de VS is aangepast naar aanleiding van het ongeluk in 2010. Hoe is het afgelopen met het management van het gas- en oliebedrijf dat bij de ramp in de Golf van Mexico betrokken was?

De leden van de CDA-fractie vragen welke zwaarwegende redenen er zijn om deze nieuwe Europese regels ook op land te laten gelden. Zijn er bij winning van gas of olie op land dezelfde risico's als op zee? Zou een ramp als in de Golf van Mexico in 2010 kunnen gebeuren op land? Gezien de grote toename van administratieve lasten met name voor winning van gas en olie op land vragen deze leden of deze kop op Europees beleid gerechtvaardigd is.

De leden van de D66-fractie zijn blij dat serieus werk gemaakt is van de aanscherping van veiligheidsmaatregelen bij olie- en gasactiviteiten. De aanleiding hiervoor is de ramp met de Deepwater Horizon in de Golf van Mexico, bijna vier-en-een-half jaar geleden. Het verplicht stellen van aanscherpen van de veiligheidsmaatregelen in reactie op die ramp zou wat deze leden betreft ook niet nog veel langer moeten duren. Graag horen zij van de regering welke maatregelen er eerder al in reactie op de ramp door het Rijk zijn genomen. De leden van de D66-fractie zijn ook blij dat de aanbeveling van de Raad van State is overgenomen om deze maatregelen tevens verplicht te stellen voor onshore olie- en gasactiviteiten. In dat licht zouden deze leden dan ook graag een overzicht krijgen van welke veiligheidsmaatregelen wel voor offshore en niet voor onshore olie- en gasactiviteiten gelden, en andersom, en een motivering waarom

dat zo is – daar waar het nuttige versterking en geen onnodige dubbeling van veiligheidsmaatregelen betreft.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie constateren dat de milieuramp met de Deepwater Horizon wellicht de grootste milieuramp in de VS ooit was. Niet alleen de olievervuiling zelf, maar ook de wijze waarop er met het lek en met de vervuiling is omgegaan heeft het milieu en het ecosysteem zeer grote schade berokkend. Het valt deze leden op dat de regering in de memorie van toelichting het stellen van extra regels om de kans op een dergelijke ramp kleiner te maken, verdedigt door te wijzen naar de belangen van de andere gebruikers van de zee, zoals de visserij en het toerisme. De intrinsieke waarde van de natuur wordt niet genoemd. Zij hopen toch dat de regering de natuur als voldoende belangrijk ziet om deze te willen beschermen tegen vervuiling door activiteiten van de olie- en gasindustrie? Hoe groot acht de regering de kans op een milieuramp bij de opsporing en winning van olie of gas, zowel op zee als op land, in Nederland en in de rest van de EU. Op welke wijze komt de regering tot die inschatting?

Het winnen van olie en gas is nu eenmaal een activiteit die grote risico's voor het milieu en de natuur met zich meebrengt. Dat geldt niet alleen voor de opsporing en winning ervan op zee, maar ook op land. De Raad van State heeft dan ook, zeer terecht naar de mening van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie, geadviseerd om de strengere regels die voor deze activiteiten op zee gaan gelden, ook op te leggen wanneer deze activiteiten op land worden ondernomen. De regering heeft dit advies gelukkig overgenomen. Deze leden willen graag een nadere, inhoudelijke toelichting van de regering waarom zij hier zelf niet voor had gekozen? Het stellen dat het vast kabinetsbeleid is dat ten opzichte van een richtlijn geen aanvullend nationaal beleid wordt opgenomen, vinden zij geen afdoende reden. De regering constateert immers terecht dat de risico's voor olie- en gasactiviteiten op zee en op land in beginsel dezelfde zijn, ofschoon de effecten op zee en op land verschillend kunnen zijn. De aanvullende regels gelden echter niet voor de installaties op land waarvoor het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (BRZO) van toepassing is. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie krijgen graag een nadere toelichting op het verschil in beide regimes qua veiligheid.

1.3. Doelstellingen

De leden van de PvdA-fractie vragen of er tot nu toe geen samenwerkingsverband van autoriteiten voor offshore gas- en olieactiviteiten bestond? Wanneer moet de European Union Offshore Oil and Gas Authorities Group (EUOAG) gevormd zijn en hoe gaat de samenwerking eruit zien?

Vanzelfsprekend onderschrijven de leden van de PVV-fractie de doelstellingen van dit wetsvoorstel om de kans op zware ongevallen met betrekking tot olie en gasactiviteiten op zee en land verder te verkleinen en de gevolgen hiervan te beperken. Echter, deze leden vragen in hoeverre dit wetsvoorstel hier iets aan bijdraagt. Het lijkt er namelijk op dat vanuit Europa een ordinaire lastenverhoging en regeldruk wordt uitgerold over onze mijnbouwsector. Passend in het huidige klimaat waarin fossiele winning als kwaadaardig wordt gezien en milieuactivisten een almaar groeiende invloed krijgen op zowel Europees als nationaal beleid. De leden van de PVV-fractie maken zich hier ernstig zorgen over, omdat dit het fundament van onze economie dat gebouwd is op fossiele activiteiten onderuit kan vegen. Deze leden willen daarom weten in hoeverre dit wetsvoorstel de kansen op zware ongevallen verkleint? In welke mate vergroot dit de veiligheidsnormen? Hoe verhouden deze veiligheidsnormen zich tot andere sectoren waarin zware ongevallen vergelijkbare effecten kunnen hebben op omwonenden en kwetsbare

objecten, zoals dijkdoorbraken, brand bij industriële bedrijven, etc.? Hoe verhoudt dit wetsvoorstel zich tot de internationale wetten en regels op dit vlak? Zorgen we er immers met deze extra regelgeving niet voor dat deze vaak internationaal opererende ondernemingen wegtrekken naar regio's waar men niet dergelijke eisen en verplichtingen krijgt opgelegd?

1.4. Implementatie en uitvoering

De leden van de VVD-fractie constateren dat de regering aangeeft dat zij -conform vast kabinetsbeleid- geen aanvullende maatregelen voorschrijft, maar dat zij wel het toepassingsbereik van de maatregelen ruimer maakt. Zij wil een groot deel van de bepalingen die volgens de richtlijn wordt voorgeschreven voor mijnbouw op zee, ook op land toepassen. Wat betreft deze leden is dit semantisch een aardige redenering, maar komt het in feite dus neer op een verzwaring van de door Brussel voorgeschreven normen. Is de regering van mening dat dit de facto dus eigenlijk een nationale kop is? Was de regering niet tegen nationale koppen? Als deze regels zo nuttig zouden zijn, waarom heeft Europa deze dan niet zelf voorgeschreven? En in hoeverre is het ruimer maken van het toepassingsbereik dan nodig? Hebben andere lidstaten ook dergelijke aanvullende regels? Zoals het kabinet zelf ook schrijft leidt de uitbreiding van deze maatregelen naar mijnbouw op land tot extra administratieve lasten bij mijnbouwondernemingen van eenmalig € 7.074.000 en vervolgens € 4.400.000 per jaar structureel. Vindt de regering die toename nodig? Wat vindt de regering er van dat het investeren door ondernemingen commercieel daardoor minder aantrekkelijk wordt?

De leden van de PvdA-fractie vragen in hoeverre de aansprakelijkheid bij winning op land niet nu al is vastgelegd. Hoe gaat dit veranderen door dit wetsvoorstel? Wat verandert er aan de financiële middelen die aangehouden moeten worden? Is het BZRO 1999 niet nu al op alle installaties op land van toepassing? Kan de regering ingaan op de kritiek van de Raad van State dat niet duidelijk is gemaakt waarom op zee toch andere regels gelden dan op land? Hoe verhoudt zich dit tot het uitgangspunt van de regering zelf, die zegt te streven naar een uniform regelgevingskader en gelijkenschakeling van de regels op land en op zee?

Konden eventuele risico's op het gebied van veiligheid en milieu dan tot nu toe niet vertrouwelijk worden gemeld aan het Staatstoezicht op de mijnen (Sodm)? Wat deed het SodM dan tot nu toe met vertrouwelijke meldingen?

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering kan aangeven wat de ervaringen zijn met de Mijnbouwwet die in 2002 is ingevoerd. Is de vergunningverlening sindsdien soepeler gegaan dan daarvoor? Kan de regering een tabel leveren met daarin de diverse mijnbouwbelastingen en Vennootschapsbelasting (Vpb)-opbrengsten, die samen de gasbaten vormen? Zijn er positieve gevolgen geweest van het in eigendom van de Staat brengen van de onderaardse gasvoorkomens? Hoe is op dit moment de positie van de grondeigenaar? Krijgt deze een vergoeding bij gaswinning? Hoe hoog is deze vergoeding?

Graag zouden de leden van de SP-fractie willen weten waarom een deel van de maatregelen ter voorkoming van ongevallen die gelden voor winning op zee niet gelden voor opsporing en winning op land.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen welk deel van de installaties op land onder het BRZO vallen. Wat zijn de verschillen in veiligheidseisen en handhaving onder het BRZO en die onder het onderhavige wetsontwerp? Wat is de toegevoegde waarde van het handhaven van twee verschillende regimes voor olie- en gasinstallaties?

De EU-richtlijn bevat regels voor het toegankelijk maken van de informatie die voortvloeit uit implementatie van deze richtlijn en over inspraak van het publiek met betrekking tot de gevolgen van voorgenomen exploratie-activiteiten. Zijn deze onderdelen niet meegenomen in dit wetsvoorstel? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze?

2. Inhoud

2.1. Documenten

De leden van de PvdA-fractie vragen waar paragraaf 2.2 van de memorie van toelichting begint?

De leden van de GroenLinks-fractie verwachten gezien de aard van de richtlijn dat de door vergunninghouder op te stellen documenten informatie bevatten over de kleine en grote risico's voor het milieu. Kan de regering uitleggen of dit zo is en hoe dit wettelijk verankerd wordt? Zijn de diverse documenten publiek toegankelijk?

2.1.1. Rapport inzake grote gevaren

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering voorbeelden kan noemen voor maatregelen die moeten worden genomen als iemand overboord valt?

Is nu geen instemming van het SodM vereist voor het veiligheids- en gezondheids (V&G)-document? Wat is de sanctie op exploitatie zonder de vereiste instemming van het SodM voor het rapport inzake grote gevaren? Hoe gaat een «geen verdere vragen brief» er in de praktijk uitzien? Hoe gaat de regering voorkomen dat deze brief zal worden opgevat als een vrijwaring voor aansprakelijkheid?

Wat wordt er mee bedoeld dat het SodM «geen besluit neemt over het rapport inzake grote gevaren»? Geldt dit alleen voor productie-installaties op land? Leidt dit dan niet tot rechtsonzekerheid? Kan SodM dan achteraf de productie alsnog stil laten zetten? Is er op zee wel instemming vooraf vereist?

Waarom zijn de risico's bij boorgatactiviteiten groter dan bij andere activiteiten?

2.1.2. Intern rampenplan

De leden van de PvdA-fractie vragen aan welke reactiemiddelen moet worden gedacht. Op welke manier zal de Kamer betrokken worden bij de aanpassing van het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling?

2.1.3. Het bedrijfsbeleid inzake het voorkomen van zware ongevallen

De leden van de PvdA-fractie vragen of hieronder ook een beschrijving van verantwoordelijkheden op het niveau van personen valt? Dient er iemand in de Raad van Bestuur of daaronder verantwoordelijk te zijn voor het bedrijfsbeleid inzake het voorkomen van zware ongevallen?

2.1.4. Het veiligheids- en milieubeheerssysteem

De leden van de PvdA-fractie vragen of hieronder ook een beschrijving van verantwoordelijkheden op het niveau van personen valt? Dient er iemand in de Raad van Bestuur of daaronder verantwoordelijk te zijn voor de veiligheids- en milieubeheerssysteem in het bedrijf?

2.1.5. Regeling voor onafhankelijke verificatie

De leden van de PvdA-fractie vragen of er slechts een regeling voor verificatie nodig is, of ook een daadwerkelijke verificatie zelf. Moeten alle installaties opnieuw worden beoordeeld door een onafhankelijke verificateur? Hoe onafhankelijk zijn de verifiërende bedrijven in de praktijk? Zijn zij niet ook gelieerd aan de gas- en olie-industrie? Hoe kan

het dat de verificateur in dienst mag zijn van het bedrijf wiens installatie geverifieerd wordt? Dat is toch de slager die zijn eigen vlees keurt? Kan de regering een striktere onafhankelijkheidseis in overweging nemen?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of alle bevindingen van de onafhankelijke verificatie onderdeel zijn van het certificaat. Zijn de bevindingen van de onafhankelijke verificatie openbaar? In hoeverre is sprake van onafhankelijkheid als de verificateur werkzaam is voor hetzelfde bedrijf? Klopt het dat «fracken» niet valt onder de activiteiten waarvoor onafhankelijke verificatie noodzakelijk is? Waarom niet, zo vragen deze leden.

2.1.6. Extern rampenplan

De leden van de PvdA-fractie vragen in hoeverre het externe rampenplan van het al bestaande incidentbestrijdingsplan verschilt. Hoe verhoudt het externe rampenplan zich tot het interne rampenplan? Klopt het dat aan deze verificatie forse kosten zijn verbonden? Klopt het dat de initiële kosten ca. 9 miljoen euro bedragen en de jaarlijkse kosten ca. 4.5 miljoen euro, zo vragen deze leden.

2.2. Kennisgevingen

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de verplichting van kennisgeving zich tot de bovenstaande verplichte documenten verhoudt. Zijn de eisen hiervoor niet in grote lijnen hetzelfde? Hoe ziet een werkprogramma voor een boorgat eruit?

2.3. Vergunningverlening

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe het verlenen van opsporings- en winningsvergunningen zich verhoudt tot de eerder genoemde kennisgeving en de vereiste documenten.

De leden van de PVV-fractie constateren dat de vergunninghouder in elk geval aansprakelijk is voor de veroorzaakte schade. Deze leden vragen in hoeverre dit strijdig is met het veroorzakersprincipe (diegene die de schade veroorzaakt, die betaalt). Verder vragen zij hoe het zit met schade veroorzaakt door bijvoorbeeld sabotage, protest acties van milieuactivisten, aanslagen, natuurrampen of bijvoorbeeld een aanvaring door een schip. Het kan toch niet zo zijn dat de vergunninghouder ook in dergelijke gevallen altijd aansprakelijk is voor de veroorzaakte schade?

2.3.1. Taken en verantwoordelijkheden van de toezichthouder

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering nader kan ingaan op de gewenste functiescheiding tussen vergunningverlening en de eisen van de richtlijn. Deze zaken hebben toch alles met elkaar te maken, ook in verband met de formele adviestaak? Hoe doelmatig is dan een functiescheiding?

2.4. Retributie

De leden van de VVD-fractie constateren dat op grond van de richtlijn lidstaten de kosten van de bevoegde autoriteit voor het uitoefenen van haar taken uit hoofde van de richtlijn kunnen terugvorderen van vergunninghouders, exploitanten of eigenaren van mijnbouwwerken. Het kabinet heeft daar op grond van het profijtbeginsel ten dele voor gekozen, nadat de Raad van State zich kritisch had getoond over het ten volle doorbereken van de toezichtkosten, aangezien dit toezicht ook een algemeen belang dient. Het delen van deze lasten tussen de overheid (voor meer algemene toezichtkosten) als de betrokken vergunninghouders (voor meer

specifieke kosten) lijkt deze leden dan ook meer gebalanceerd. Wel vragen zij in hoeverre andere lidstaten kiezen voor het doorberekenen van kosten van het toezicht? Is het Nederlandse beleid in lijn met dat van andere lidstaten? In hoeverre heeft de praktijk van het doorberekenen van toezichtkosten gevolgen voor het gelijke speelveld?

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering kan ingaan op de kritiek van de Raad van State dat er geen afweging is gemaakt over het doorberekenen van kosten? Is het de bedoeling dat het doorberekenen kostendekkend zal zijn? Of blijft er een overheidsbijdrage noodzakelijk?

De leden van de SP-fractie zijn blij dat een onafhankelijke instantie als het SodM is aangewezen als toezichthouder op de mijnbouwwet- en regelgeving. Graag zouden deze leden willen weten of in het verlengde hiervan dit ook betekent dat de verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheid voor het beoordelen van materiele schade ook weggehaald wordt bij de olie- of gaswinnende partij. Ook willen zij graag weten hoe het exact met de kostenverdeling voor toezicht gesteld is: ligt deze kostenpost volledig bij vergunninghouder of exploitant, of wordt er hier ook een overheidsbijdrage verwacht?

De leden van de CDA-fractie vragen wat voor gevolgen de voorliggende wetwijzigingen hebben voor het functioneren van het SodM. De wetwijzigingen hebben tot gevolg dat het SodM op meer voorschriften moet gaan toezien. Deze leden vragen de regering toe te lichten hoe de onafhankelijke inspectierol van het SodM wordt gewaarborgd ondanks de grote toename van taken. Hoe wordt voorkomen dat het SodM wordt bedolven onder nieuwe werkzaamheden? Heeft het SodM voldoende capaciteit en kennis in huis om de nieuwe taken voortkomend uit voorliggende wetwijzigingen uit te voeren? Voorziet de huidige begroting van SodM in voldoende middelen om deze nieuwe taken uit te gaan uitvoeren? Komen alle middelen die worden voorzien voor het uitvoeren van de nieuwe taken voortvloeiend uit deze wetwijzigingen uit het doorrekenen van kosten aan vergunninghouders of exploitanten of eigenaren van mijnbouwwerken? Zo nee, wat is het budget dat het Ministerie van Economische Zaken extra uitrekt voor het verrichten van deze nieuwe taken door het SodM?

Voor de leden van de CDA-fractie is het toekomstig functioneren van SodM, als in het verleden van het allergrootste belang. Deze leden vragen om toe te lichten waarom de kosten voor het instellen van een onderzoek bij een zwaar ongeval en de taak om er voor zorg te dragen dat aanbevelingen omtrent een zwaar ongeval worden uitgevoerd niet worden doorberekend aan vergunninghouders of exploitanten of eigenaren van mijnbouwwerken. Waarom is ten aanzien van dit aspect er geen sprake van systeemprofijt of individueel toerekenbaar profijt?

De leden van de PVV-fractie vragen in hoeverre dit wetsvoorstel iets verandert aan de verhouding in kostendoorberekening aan bedrijven en overheid. Of betaalden bedrijven altijd al circa 30% van deze kosten en worden de kosten van het overheidstoezicht nu alleen verhoogd? Verder zijn deze leden benieuwd hoe deze verdeling wordt toegepast in andere Europese lidstaten?

3. Regeldruk

De leden van de VVD-fractie lezen dat de uitvoeringslasten voor de overheid en de administratieve lasten voor de bedrijven in Nederland zullen toenemen door de extra eisen die er in dit wetsvoorstel worden gesteld aan de voorbereiding van de opsporing en winning van olie en

gas. Deze leden vragen in hoeverre door deze nieuwe eisen activiteiten die nu plaatsvinden in de toekomst niet meer zullen plaatsvinden.

De leden van de PVV-fractie constateren een flinke toename van de administratieve lasten. Deze leden vragen in hoeverre deze lastenverhoging van invloed is op de business case van de 750 mijnbouwwerken in Nederland en eventuele nieuwe mijnbouwwerken. Kan de regering uitsluiten dat dit wetsvoorstel resulteert in een direct of indirect verlies van banen? Aangezien dit wetsvoorstel grotendeels ook van toepassing is op land vragen de leden van de PVV-fractie zich af in hoeverre deze middels dit wetsvoorstel gepaard gaande lastenverhoging ook van invloed is op andere booractiviteiten op land, zoals geothermie en schaliegas? Vooral met betrekking tot geothermie kan dit potentieel nadelig zijn, omdat deze activiteit alleen met overheidssubsidies kan worden uitgevoerd. Indien dit wetsvoorstel tevens van invloed is op geothermie, dan worden daarmee indirect extra kosten voor de overheid gecreëerd. Kan de regering hier uitsluitel over geven?

3.1. Het opstellen van rapporten inzake grote gevaren

De leden van de VVD-fractie constateren dat dit wetsvoorstel de eis tot aanvulling van bestaande V&G-documenten met extra informatie inzake het voorkomen van zware ongevallen, het veiligheids- en milieubeheersysteem introduceert, dat geldt voor de betreffende installatie en een beschrijving van de regeling voor onafhankelijke verificatie. Deze aanvulling is vergelijkbaar met de vereisten op basis van het BRZO 1999. Deze leden vragen waarom ervoor gekozen is installaties waarvoor BRZO nu blijkbaar niet van toepassing is, wel onder vergelijkbare vereisten te laten vallen. De eisen voor BRZO-bedrijven voldoen al om veiligheid te garanderen en het idee is juist dat deze eisen te zwaar zijn voor niet-BRZO-bedrijven. Graag een toelichting.

3.2. Onafhankelijke verificatie voor productie-installaties.

De leden van de PvdA-fractie vragen of het klopt dat aan de verificatie van productie-installaties forse kosten zijn verbonden. Klopt het dat de initiële kosten ca. 9 miljoen euro bedragen en de jaarlijkse kosten ca. 4.5 miljoen euro?

3.3. Onafhankelijke verificatie voor werkzaamheden in boorgaten («well examination»)

De leden van de PvdA-fractie vragen of het klopt dat aan de verificatie van boorgaten forse kosten zijn verbonden. Klopt het dat de jaarlijkse kosten ca. 1.65 miljoen euro bedragen?

4. Overige

De leden van de VVD-fractie constateren dat de Mijnbouwwet t.z.t. zal opgaan in de Omgevingswet. Doel van de omgevingswet is het verminderen van regeldruk, van plankosten en daarmee van uitvoeringslasten. De gestelde extra eisen in dit wetsvoorstel staan daar haaks op, zo constateren deze leden. Zij vragen daarom hoe omzetting van deze Europese richtlijn zich verhoudt tot de doelstelling van de omgevingswet. Welke speelruimte zou er eventueel zijn om meer in lijn met de omgevingswet te werken dan nu wordt voorgesteld?

In de memorie van toelichting wordt uitgebreid ingegaan op de maatregelen die voortvloeien uit de richtlijn. De leden van de VVD-fractie zijn ook geïnteresseerd in de materiële verschillen tussen de huidige praktijk en hetgeen voortvloeit uit de implementatie van deze richtlijn. Kunnen deze

leden een overzicht van de belangrijkste materiële verschillen ontvangen? In hoeverre zullen deze leiden tot daadwerkelijk grotere veiligheid en beperking van risico's? Want het verder optuigen van een papieren werkelijkheid leidt niet noodzakelijkerwijs tot een andere praktijk.

De leden van de PvdA-fractie hebben belangstelling voor een verbod op zoutwinning in de Waddenzee. Is het mogelijk om dit verbod in de Mijnbouwwet neer te leggen, en zo ja, op welke manier?

Deze leden zijn namelijk van mening dat het te betreuren valt dat het niet mogelijk bleek om zoutwinning onder de Waddenzee te voorkomen. Zij zijn van mening dat de Mijnbouwwet de mogelijkheid moet bieden om waardevolle gebieden uit te sluiten voor mijnbouwactiviteiten.

De leden van de SP-fractie constateren dat de voorgestelde wijziging van wetgeving vooral is gericht op acute veiligheid en milieuveiligheid bij ongelukken en rampen. Er treden echter op verschillende plekken in ons land problemen op die een gevolg zijn van mijnbouwactiviteiten in het verleden. Neem Zuid-Limburg, waar nu nog schade aan huizen ontstaat als gevolg van grondverschuivingen door mijnbouw die bijna 30 jaar geleden gestopt is. Hier wordt tegenwoordig een beroep gedaan op de wettelijke verjaringstermijn, waardoor deze schade na verstrijken van de termijn niet meer zomaar vergoed wordt. Dit terwijl de schade ook deels optreedt door rondpompen van mijnwater, wat veel recenter dan 30 jaar geleden nog plaatst heeft gevonden, en waarvan de noodzaak een direct gevolg is van verleden mijnbouwactiviteiten. Voor deze gedupeerden is het onduidelijk wat er mogelijk is, en lijkt er weinig mogelijk onder de huidige wetgeving. Deze leden willen weten of er in de nabije toekomst een artikel aan de mijnbouwwet kan worden toegevoegd om schadegevallen als gevolg van deze na-ijl-effecten van mijnbouwactiviteiten ook na de verjaringstermijn van de feitelijke activiteiten vergoed worden. En zo niet, hoe gaan deze specifieke gedupeerden de garantie krijgen dat zij ook in de toekomst nog hun schade vergoed kunnen krijgen?

De leden van de CDA-fractie leidden uit het advies van de Raad van State en het Nader Rapport af dat ten aanzien van het beperken van de gevolgen van zware ongevallen de bepalingen voor winning op zee zijn overgenomen voor wind op land, maar dat dit niet het geval is ten aanzien van bepalingen ter verkleining van het risico van zware ongevallen en ter beperking van de gevolgen. Deze leden vragen de regering waarom de volgende bepalingen niet gaan gelden voor mijnbouwwerken voor gas- en oliewinning op land:

- een verbod om te starten met activiteiten van een productie-installatie alvorens het Staatstoezicht op de mijn heeft ingestemd met het rapport inzake grote gevaren;
- aanvullende criteria ten aanzien van technische mogelijkheden van een aanvrager die bij de beoordeling van een aanvraag voor een opsporings- of winningsvergunning betrokken moeten worden;
- een mechanisme voor vertrouwelijke melding van veiligheids- en milieukwesties met betrekking tot opsporings- en winningsactiviteiten.

De leden van de D66-fractie vragen of de regering kan aangeven wanneer welke verdere wijzigingen aan de Kamer zullen worden voorgelegd?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie constateren dat gas en olie niet de enige grondstoffen zijn die zich onder de zeebodem bevinden en waarvan de winning grote schade kan opleveren voor mens, dier, natuur en milieu. Deze leden maken zich grote zorgen over de effecten van de winning van zout onder de Waddenzee. Zoutwinning onder het Wereld-erfgoed Waddenzee veroorzaakt bodemdaling onder voor vogels zeer belangrijke wadplaten. De afname van wadplaten of de verandering van

de sedimentsamenstelling van de wadplaten kan grote gevolgen kan hebben voor vogelsoorten zoals de Kanoet. Voor de zoutwinning onder de Waddenzee is onlangs een Natuurbeschermingswet-vergunning afgegeven, en dat betreuren de leden van de Partij voor de Dieren-fractie zeer. Deze leden zijn benieuwd welke beoordeling er op dit moment plaatsvindt van de potentiële milieugevolgen van zoutwinning binnen het kader van de Mijnbouwwet, en krijgen daarop graag een reactie. Zij zijn eveneens benieuwd welke mogelijkheden er zouden zijn om bepaalde activiteiten en/of bepaalde locaties uit te sluiten van het kunnen verkrijgen van een mijnbouwwet-vergunning. De Mijnbouwwet is de oudste Nederlandse wet binnen het domein van de leefomgeving, en is eigenlijk puur gericht op het faciliteren van economische activiteiten. Er zitten naar mening van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie veel te weinig waarborgen in voor het milieu. Deelt de regering deze constatering? Het lijkt deze leden niet meer dan redelijk om voor Natura2000-gebieden binnen de Mijnbouwwet een uitzondering daarop te maken. Graag een reactie, is de regering bereid om de Mijnbouwwet zodanig aan te passen dat het winnen van bodemschatten binnen Natura2000-gebieden wordt uitgesloten? Zo nee, waarom niet, en op welke wijze wil zij dan kwetsbare natuurgebieden beschermen tegen vervuiling en andere schade toegebracht door economische activiteiten?

II ARTIKELSGEWIJS

Artikel I

Onderdeel B

De leden van de SP-fractie zijn er blij mee dat er is gekozen voor publieksinspraak in voorbereiding op vergunningverlening voor opsporing. Het is onduidelijk of dit ook voor de winningsvergunning geldt. Graag duidelijkheid hierover. Verder willen deze leden graag weten hoe deze inspraak geregeld is, en hoe betrokken partijen tijdens de inspraakprocedure gerechtigd zijn om hun bezwaar ook om te zetten in een juridische procedure ter voorkoming van opsporing en winning. Graag helderheid hierover.

Onderdeel F

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat in overweging 14 van de EU-richtlijn wordt gesproken over het terugdringen van de risico's «tot het niveau waar de kosten van verdere risicoreductie volstrekt onevenredig zouden zijn», maar in de voorgestelde wetswijziging wordt dit opgerekt tot een risiconiveau waarbij «de tijd, kosten of inspanningen voor een verdere beperking ervan zwaar onevenredig zouden.» Dit betekent dat het wetsvoorstel minder eisen stelt aan de risicoreductie dan de richtlijn. Waarom is dit? Is dit een correcte implementatie van de richtlijn? Overweging 14 stelt voorts dat de «redelijke haalbaarheid» van risicomitigerende maatregelen beoordeeld dient te worden aan de hand van «best practices.» Hoe worden deze «best practices» vastgesteld? Worden deze onafhankelijk beoordeeld als «best practices»? Zijn er mogelijkheden voor olie- en gasbedrijven om de eisen te verlagen door minder inspanning vereisende «best practices» vast te stellen?

Onderdeel H

De leden van de PvdA-fractie vragen waarom de richtlijn dwingend bepaalt hoe groot de veiligheidszone moet zijn, namelijk 500 meter. Waarom is niet gekozen voor het meer flexibele Nederlandse systeem?

Betekent dit dat de zones nu opnieuw ingesteld moeten worden? Wanneer kan de ministeriële regeling verwacht worden?

Onderdeel K

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering kan toelichten of het vastleggen en voorleggen van het jaarplan aan de Minister, Artikel I onderdeel K, een verplichting is op basis van richtlijn 2013/30/EU? In hoeverre beperkt deze verplichting aan het SodM haar onafhankelijkheid?

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Vermeij

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
De Vos